

GERALD KNAUS: VRIJEME JE ZA KRESAHJE ASHDOWNOVE MOCI!

Posljednji izvjestaj berlinsko-sarajevskog ESI (European Stability Initiative) instituta vrlo kritički je ocijenio trenutni uticaj OHR-a i maharadže **Paddyja Ashdowna** na bh. prilike, što je izazvalo malu buru u javnosti i promptnu reakciju radzinih megafona. U kratkom razgovoru za *Däne*, direktor ESI-ja i koautor članka *Mukotrpní posao evropskog radze Gerald Knaiis* objašnjava zasto OHR predstavlja problem, koliko je legitimitet kancelarije bosanskog protektora upitan te najavljuje vrijeme kad ce biti jos upitniji.

DANI: Kako komentirate argument glasnogovornika OHR-a Juliana Braithwaitea da su kolonijalne vlasti eksploatisale kolonije, dok medunarodna zajednica u BiH zapravo unosi milijarde dolara?

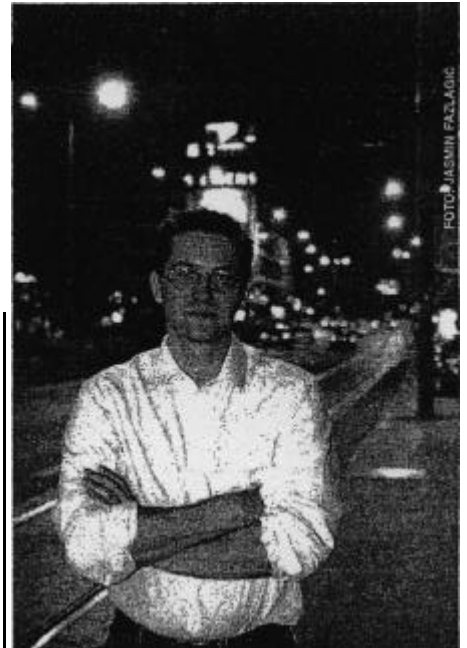
KNAUS: Britanska imperija bila je jako, jako komplicirana institucija. Mnogi povjesnicari objasnit ce da su postojali dijelovi imperije u kojima je Britanija zapravo trosila novac. Ali stvarni problem nije u tome koliko BiH danas lici na Indiju iz 19. stoljeca, vec kakvim se argumentima dokazuje da bh. demokracija nije dovoljno zrela, pa njome moraju vladati stranci. A ti argumenti zaista jesu nalik onim koje su u 19. stoljeću koristili filozofi poput **Johna a Stuarda Milla**, koji se kao liberal zalagao za demokraciju u Britaniji, Kanadi, Australiji - ali ne i u Indiji, jer Indijci nisu bili "civilizacijski zreli" da vladaju sami sobom. U Bosni radimo stvari koje medunarodne organizacije ne bi cinile nigdje drugdje. Ako je alternativa losoj vnedunarodnoj vlasti anarhija, normalno da ce svako biti za medunarodnu vlast. Ali, ako je alternativa loša bosanska vlada, koju gradani BiH mogu ukloniti izborima, koju bh. novinari mogu izloziti pritisku pisuci o njoj, kojoj bh. sudovi mogu suditi - ili losa vlast medunarodne zajednice, gdje mozete pisati sta ho-

cete, ali sudovi ne mogu uciniti ništa, gdje je izbomo tijelo nemoćno, tad bih se zalagao za losu vladu Bosanaca jer vipmenom ce pod pritiskom naroda ta vlada postati dobra. To se desavalo u svim nekadasnjim komunistickim zemljama.

DANI: Nije U BiH ipak specifčna? Imali smo rat, imamo jedan od najsloženijih politickih sistema nasvijetu...

KNAUS: Da li su Bosanci drukčiji od, primjerice, Makedonaca? Makedonci su prije dvije godine imali pravi, gorcn sukob. Danas je u Makedoniji snazno prisustvo medunarodne zajednice: izaslanik EU, kao što je izaslanik EU i gospođin Ashdown, vojne snage, možda i policijska misija i, naravno, ekonomska pomoc. Ali Makedonija je normalna drzava i tretirana je tako. Je li BiH danas u stanju vladati sama sobom? Usprkos ogromnim zvjerstvima i ratnim zlocinima, Bošnjaci su u stanju krenuti dalje, zivjeti zajedno. To im sluzi na cast, i mislim da su jednako sposobni izabrati svoje lidere, a u normalnim okolnostima, kad nema JNA niti Herceg-Bosne potpomognur te iz Zagreba koje unistavaju zemlju, ti su lideri u stanju doći do kompromisa. Ko god u pitanje dovede moc OHR-a ili je protiv Bosne, ili je protiv drzave, ili pak "ne zna ata je Bosna propatila". To nije pošteno. Svi znamo da dobra vlast proizlazi iz odgovornosti. Ova zemlja imala je slobodnu izbore. Pridruzila se Vijecu Evrope. U regionalnom kontekstu, ima relativno nisku stopu kriminala — nije na rubu anarhije poput nekih od susjednih zemalja. Da li je ta zemlja spremna da njome vladaju njeni izabrani predstavnici, to je pitanje. Ukoliko jeste, to znaci da Visoki predstavnik mora poceti da suzava svoje ovlasti. Ne budimo naivni, to se nece desiti preko noci. Ali nekih stvari se odmah mora odreci.

DANI: Cega bi se to, po Vašem misljenju, Visoki predstavnik morao odreci?

Gerald Knaus: "U Bosni radimo stvari koje medunarodne organizacije ne bi cinile nigdje drugdje"

KNAUS: Kako mozemo imati partnerski odnos, ili barem jednakost izmedu OHR-a i izabranih bh. duznosnika, ako OHR moze otpustiti bilo kog izabranog politicara, bilo kog suca, bilo kog policajca, bilo kog opcinuskog nacelnika, u bilo kbm trenutku - tek tako?! To rezultira politickim sistemom koji nagraduje pasivnost. Ta ko dobijate politicare koji ce izbjeći rizik. Svi znamo da onima koji cine zlocine, otpustanje nije kazna. Otpustanje nije pravi recept. Stvara se osjecaj da mocan pojedinac moze iznebuha ukloniti ljude, a cesto se te smjene koriste samo kao izgovor, da se ne bi ustupili dokazi sudu vima, i da se nista ne bi poduzelo. Zato mislim da se ovlasti za otpustanje, koje su tako ponizavajuće za BiH, a istodobno su u kontradikciji sa svim standardima ljudskih prava, trebaju odmah ukinuti. Ako medunarodna zajednica ima dokaze da su politicki korumpirani — neka ih pruzi sudu. Ako ima dokaza da neko podrzava ratne zlocince, ne otpustajte ga - uhapsite ratne zlocince! BiH postaje sve normalnija zemlja, a to što Bosance tretiramo drukcije nego ijedan narod u Evropi prerasta u uvredu za njih i njihovu drzavu.